

TARYBOS REKOMENDACIJA

2013 m. liepos 9 d.

dėl 2013 m. Nyderlandų nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2012–2017 m. Nyderlandų stabilumo programos

(2013/C 217/22)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominio disbalansų prevencijos ir naikinimo⁽²⁾, ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių⁽³⁾, kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias

integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;

(3) 2012 m. birželio 29 d. valstybių narių valstybių ar vyriausybių vadovai nusprendė priimti Susitarimą dėl ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, kuriuo nustatė nuoseklią nacionalinių, ES ir euro zonos veiksmų, naudojant visus galimus švertus, priemones ir politikos strategijas, sistemą. Jie nutarė, kokių veiksmų reikėtų imtis valstybių narių lygmeniu, visų pirma išreikšdami tvirtą įsipareigojimą siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų ir įgyvendinti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;

(4) 2012 m. liepos 10 d. Taryba priėmė rekomendaciją⁽⁴⁾ dėl Nyderlandų 2012 m. nacionalinės reformų programos ir nuomonę dėl 2012–2015 m. Nyderlandų stabilumo programos;

(5) 2012 m. lapkričio 28 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2013 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Be to, 2012 m. lapkričio 28 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje nurodė, kad Nyderlandai yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugną apžvalgą;

(6) vykdant Europos semestro veiklą, Europos Parlamentas buvo tinkamai įtrauktas remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1466/97, ir 2013 m. vasario 7 d. priėmė rezoliuciją dėl užimtumo ir socialinių aspektų 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje bei rezoliuciją dėl dalyvavimo rengiant 2013 m. metinę augimo apžvalgą;

(7) 2013 m. kovo 14 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimą skatinantį fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, spręsti nedarbo problemą, šalinti socialines krizės pasekmes ir modernizuoti viešąjį administravimą;

(8) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį 2013 m. balandžio 10 d. Komisija paskelbė Nyderlandams skirtos nuodugnios apžvalgos rezultatus. Padaryta Komisijos analizės išvada, kad Nyderlanduose yra susidaręs makroekonominis disbalansas, bet jis nėra perviršinis;

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

⁽²⁾ OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

⁽³⁾ Toliau taikomos 2013 m. pagal 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos sprendimą 2013/208/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (OL L 118, 2013 4 30, p. 21).

⁽⁴⁾ OL C 219, 2012 7 24, p. 88.

- (9) 2013 m. balandžio 29 d. Nyderlandai pateikė 2013 m. nacionalinę reformų programą ir 2012–2017 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu;
- (10) remdamasi stabilumo programos vertinimu pagal Reglamentą (EB) Nr. 1466/97, Taryba laikosi nuomonės, kad 2011–2013 m. Nyderlandai įgyvendino didelio masto konsolidavimo priemones, bet tikėtina, kad tų fiskalinių priemonių neužteks, kad perviršinis deficitas būtų panaikintas iki 2013 m., visų pirma dėl prastesnių, nei tikėtasi, ekonominių pokyčių. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, iš esmės yra tikėtinas. Stabilumo programoje numatoma, kad 2013 ir 2014 m. realusis ekonomikos augimas sudarys atitinkamai $-0,4\%$ ir $1,1\%$, o šie dydžiai gana artimi Komisijos tarnybų 2013 m. pavasario prognozėse pateiktiems dydžiams: $-0,8\%$ ir $0,9\%$. Stabilumo programoje nustatytas tikslas – tvariai sumažinti nominalų deficitą, kad nuo 2014 m. jis neviršytų 3% BVP. Stabilumo programoje nėra aiškiai nurodytas vidutinės trukmės laikotarpio tikslas – tai galėtų reikšti, kad patvirtinamas praeitų metų stabilumo programoje nurodytas vidutinės trukmės laikotarpio tikslas, kuris yra $-0,5\%$. Vidutinės trukmės laikotarpio tikslas atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Be to, programoje planuojama, kad 2015 m. struktūrinis balansas sumažės $0,5\%$ BVP struktūriniu požiūriu (laikantis minimalaus metinio struktūrinio reikalavimo), bet 2016 m. struktūrinis balansas turėtų pablogėti $0,4\%$ BVP, o 2017 m. pagerėti $0,1\%$ BVP, taigi nukrypstama nuo tinkamo koregavimo plano. Remiantis Komisijos tarnybų 2013 m. pavasario prognoze, maždaug $0,7\%$ BVP dydžio vidutinės metinės 2010–2013 m. fiskalinės priemonės atitinka Tarybos rekomenduojamas $\frac{3}{4}\%$ BVP struktūrines priemones. 2011 ir 2012 m. biudžeto koregavimas daugiausia buvo grindžiamas išlaidų priemonėmis, tačiau 2013 m. – pajamų priemonėmis. Stabilumo programoje nustatytas planuojamas nominalus deficitas atitinka tikslą perviršinį deficitą panaikinti iki 2014 m., t. y. praėjus metams po Tarybos nustatyto termino pagal 2009 m. gruodžio 2 d. pradėtą perviršinio deficito procedūrą. Taryba mano, kad valdžios institucijų numatomos fiskalinės priemonės nėra suderinamos su tikslu faktiškai panaikinti perviršinį deficitą iki 2014 m. Stabilumo programoje nurodytos galimos papildomos konsolidavimo priemonės laikinai atšauktos ir bet koku atveju nebūtų buvusios pakankamos. Nyderlandams reikia apibrėžti papildomas priemones, kuriomis nominalus valdžios sektoriaus deficitas būtų tvariai sumažintas, kad 2014 m. neviršytų 3% BVP ribos. Remiantis 2013 m. stabilumo programa numatoma, kad skolos ir BVP santykis 2013 m. dar padidės ir pasieks 74% BVP, o 2014 m. dar truputį padidės iki 75% BVP. Taigi skolos santykis turėtų išlikti gerokai didesnis už 60% pamatinę vertę. Stabilumo programoje numatoma, kad 2015 m. skolos santykis sumažės iki $71,4\%$ BVP, o vėliau dar truputį sumažės ir 2017 m. sieks $70,8\%$. Tačiau šis skolos santykio mažėjimas po 2014 m. nepakankamai pagrįstas politikos priemonėmis;
- (11) kad išaugtų būsimas Nyderlandų ekonomikos augimo potencialas, itin svarbu, kad konsolidavimas, reikalingas siekiant užtikrinti, jog būtų tvariai panaikintas perviršinis deficitas ir trumpuoju arba vidutinės trukmės laikotarpiu būtų pasiektas vidutinės trukmės laikotarpio tikslas, nepaliestų augimą skatinančių išlaidų. Subalansuoto koregavimo priemonės visų pirma bus inovacijų ir mokslinių tyrimų, įskaitant fundamentinius tyrimus, švietimą ir mokymą, skatinimo pastangos. Jos ne tik prisidės prie ekonomikos atsigavimo, bet ir padės paremti inovacijas ir žmogiškąją kapitalą, gerinti konkurencingumą ir vidutinės trukmės laikotarpio bei ilgalaikės augimo perspektyvas;
- (12) pagrindinis uždavinys – padėti būsto rinkoje, kur per keletą dešimtmečių susidaręs nelankstumas ir iškreipiamosios paskatos daro įtaką būsto finansavimo ir atskirų sektorių taupymo modeliams. Namų ūkių tendencija bendrąjį hipotekinį išsiskolinimą didinti užstatant būstą iš esmės atspindi ilgalaikės fiskalines paskatas, visų pirma visišką hipotekos palūkanų neapmokestinimą. Nuo 2012 m. balandžio mėn. iš dalies įgyvendinta įvairių priemonių. Kai kurios iš jų susijusios su būsto finansavimo apmokestinimo koregavimu. Laipsniški veiksmai siekiant apriboti hipotekos palūkanų neapmokestinimą ir didinti amortizavimo paskatas yra pagrįsti, bet ši priemonė įvedama per lėtai, kad turėtų didelės įtakos amortizavimo tendencijoms. Nuomos rinką varžo reglamentavimas ir tai, kad yra labai didelis socialinio būsto sektorius, kuriame egzistuoja ilgų rezervo sąrašų problema. Pastaruoju metu nustatyta tam tikra socialinio būsto nuomos mokesčio diferenciacija pagal pajamas yra žingsnis reikiama kryptimi, bet jo poveikis ribotas. Todėl, nors siūlomos priemonės yra tinkamos, bendras reformų tempas sprendžiant pagrindines problemas yra lėtas, todėl jas reikia spartinti, tuo pačiu metu atsižvelgiant į poveikį dabartinei ekonominei situacijai ir kartu toliau užtikrinant, kad socialinis būstas būtų prieinamas palankių sąlygų neturintiems piliečiams, kurie negali gauti būsto rinkos sąlygomis, įskaitant būstą paklausesiose vietose;
- (13) laipsniškai ilginant teisės aktais nustatytą pensinį amžių nuo 65 metų 2012 m. iki 67 metų 2021 m. sustiprintas ilgalaikis pensijų sistemos tvarumas. Taigi Nyderlandai iki galo įgyvendino tą 2012 m. rekomendacijos dalį dėl teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus ilginimo ir jo susiejimo su tikėtina gyvenimo trukme tiek pirmosios, tiek antrosios pakopos pensijų kaupimo sistemoje. Likę uždaviniai apima išlaidų ir rizikos pasidalijimą tarp tos pačios kartos asmenų ir tarp kartų. Be to, antrosios pakopos pensijų kaupimo fondų valdymo pertvarka siekiant stiprinti atsparumą visuomenės senėjimo pasekmėms vėluoja. Ilgalaikės priežiūros reformos planų įgyvendinimas padėtų apriboti greitai augančias visuomenės senėjimo išlaidas ir taip paremti viešųjų finansų

tvarumą. Šiuo atžvilgiu reikia užtikrinti, kad ilgalaikės priežiūros kokybė ir prieinamumas liktų tinkamo lygio;

(14) vyriausybės pasiūlytomis darbo rinkos reformomis siekiama didinti dalyvavimą ir judumą darbo rinkoje. Dalyvavimo įstatyme apibrėžta reforma yra didelio užmojo ir svarbi dalyvavimui darbo rinkoje skatinti. Tačiau reformos dar nėra įtvirtintos įstatymiškai. Be to, reikia papildomų priemonių, kad atsirastų daugiau įsidarbinimo galimybių žmonėms, esantiems darbo rinkos paribyje, įskaitant moteris, migrantų kilmės asmenis, neigaliuosius ir pagyvenusius žmones. Nyderlandai pranešė apie bedarbio pašalpų sistemos ir santykinai griežtų užimtumo apsaugos teisės aktų reformas. Šios reformos kartu su judumo mokestine lengvata darbdaviams, įdarbinantiems 50 metų ir vyresnius socialinių išmokų gavėjus arba neigaliuosius, yra tinkamai orientuotos į darbo rinkoje mažai dalyvaujančių asmenų segmentą. Tačiau, nors šios priemonės tinkamos, jas visapusiškai įvertinti galima tik tuomet, kai jos bus priimtos. Galiausiai sparčiau naikinant likusias neigiamas paskatas, kad antrasis šeimoje uždirbantis asmuo dirbtų daugiau valandų, būtų įmanoma toliau mažinti būsimą darbo jėgos pasiūlos trūkumą;

(15) didelė pažanga padaryta įgyvendinant 2012 m. rekomendaciją dėl inovacijų ir mokslininkų bei verslininkų ryšių. Šiuo metu įgyvendinama įmonių politika „To the Top“, apimanti atskirų sektorių požiūrį į viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės mokslinių tyrimų, inovacijų ir švietimo srityje. Be atskirų sektorių inovacijų politikos, svarbu vykdyti horizontalią mokslinių tyrimų ir inovacijų politiką ir išlaikyti tinkamo lygio savarankiškų fundamentinių tyrimų viešąjį finansavimą;

(16) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Nyderlandų ekonominės politikos analizę. Ji įvertino nacionalinę reformų programą ir stabilumo programą bei pateikė nuodugnią apžvalgą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Nyderlandų politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose;

(17) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo stabilumo programą ir savo nuomonę⁽¹⁾ visų pirma pateikė toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(18) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo nacionalinę reformų programą ir stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytoje 2 rekomendacijoje;

(19) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko visos euro zonos ekonominės politikos analizę. Tuo remdamasi Taryba pateikė valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro⁽²⁾, skirtas rekomendacijas. Nyderlandai, kaip šalis, kurios valiuta yra euro, taip pat turėtų užtikrinti, kad šios rekomendacijos būtų visiškai ir laiku įgyvendintos,

REKOMENDUOJA Nyderlandams 2013–2014 m. imtis šių veiksmų:

1. Sustiprinti ir įgyvendinti 2014 ir vėlesnių metų biudžeto strategiją, paremtą pakankamai apibrėžtomis priemonėmis, kad būtų užtikrintas tvarus perviršinio deficito panaikinimas laiku iki 2014 m. ir struktūrinės koregavimo priemonės būtų tokio lygio, kaip nurodyta Tarybos rekomendacijoje pagal PDP. Išlaikyti išlaidas tokiose srityse, kurios tiesiogiai svarbios augimui, kaip švietimo, inovacijų ir mokslinių tyrimų. Panaikinus perviršinį deficitą vykdyti struktūrines koregavimo priemones, kurios sudarys Nyderlandams sąlygas iki 2015 m. pasiekti vidutinės trukmės laikotarpio tikslą.
2. Aktyviau laipsniškai reformuoti būsto rinką ir tam sparčiau įgyvendinti planuojamą hipotekos palūkanų neapmokesstinimo ribojimą, tuo pačiu metu atsižvelgiant į poveikį dabartinei ekonominei situacijai, nustatyti labiau į rinką orientuotą nuomojamų būstų kainų nustatymo mechanizmą ir socialinio būsto nuomos kainą dar labiau susieti su namų ūkio pajamomis. Užtikrinti, kad socialinio būsto įmonės remtų namų ūkius, kuriems tokios paramos labiausiai reikia.
3. Konsultuojantis su socialiniais partneriais pritaikyti antrosios pakopos pensijų kaupimo sistemą, kad būtų užtikrintas tinkamas išlaidų ir rizikos pasidalijimas tarp tos pačios kartos asmenų ir tarp kartų. Laipsnišką teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus ilginimą paremti priemonėmis, skirtomis vyresnių darbuotojų įsidarbinimo galimybėms gerinti. Įgyvendinti numatytą ilgalaikės priežiūros sistemos reformą siekiant užtikrinti jos išlaidų veiksmingumą ir ją papildyti tolesnėmis išlaidų augimo ribojimo priemonėmis, kad būtų užtikrintas tvarumas.

⁽¹⁾ Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

⁽²⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 97.

4. Imtis papildomų priemonių dalyvavimui darbo rinkoje didinti – ypač žmonių, esančių darbo rinkos paribyje. Toliau mažinti neigiamas darbo apmokestinimo paskatas, be kita ko, laipsniškai panaikinant perleidžiamas mokestines lengvatas, taikomas antrajam šeimoje uždirbančiam asmeniui. Skatinti asmens statuso pokyčius darbo rinkoje ir mažinti darbo rinkos nelankstumą, be kita ko, vykdant užimtumo apsaugos teisės aktų ir bedarbio pašalpų sistemos reformą.

Priimta Briuselyje 2013 m. liepos 9 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

R. ŠADŽIUS
